

De kleine zeemeermin

Ver in zee is het water zo blauw als de blaadjes van de mooiste korenbloem en zo helder als het zuiverste glas, maar het is heel diep, dieper dan enige ankerketting ooit kan komen. Veel kerktorens zouden bovenop elkaar gezet moeten worden om van de bodem af boven het water uit te steken. Daar in de diepte wonen de zeemensen.

Nu moet je vooral niet denken dat daar alleen maar een naakte witte zandbodem is. Nee, daar groeien de wonderlijkste bomen en planten, met stengels en bladeren die zo buigzaam zijn dat ze bij de minste beroering van het water bewegen, alsof ze levend zijn. Alle vissen, grote en kleine, glijpen tussen de takken door, net als bij ons de vogels in de lucht. Op de diepste plek ligt het paleis van de zeekoning. De muren zijn van koraal en de hoge, spitse ramen van het zuiverste barnsteen. Het dak is van mosselschelpen die zich openen en sluiten met het wiegen van het water. Het ziet er verrukkelijk uit, want in iedere schelp zitten schitterende parels, één zo'n parel in de kroon van de koningin, zou al heel bijzonder zijn.

De zeekoning was al jaren weduwnaar, maar zijn oude moeder deed de huishouding voor hem. Ze was een wijze vrouw, en trots op haar adellijke afkomst. Daarom had ze twaalf oesters op haar staart; de anderen van hoge komaf mochten er maar zes. Verder verdiende ze alle lof, vooral omdat ze zoveel van de kleine prinsesjes, haar kleindochters, hield. Het waren zes mooie kinderen, maar de jongste was de mooiste van allemaal. Haar huid was zo zacht en zo teer als een rozenblaadje, haar ogen zo blauw als het diepste meer, maar ze had geen voeten: haar lichaam eindigde, net als bij de anderen, in een vissenstaart.

Ze speelden de hele dag in het paleis, in de grote zalen, waar levende bloemen uit de muren groeiden. De grote ramen van barnsteen gingen open en dan zwommen de vissen naar binnen, net zoals bij ons de zwaluwen. Maar de vissen zwommen recht op de prinsesjes af, aten uit hun hand en lieten zich strelen. Buiten het paleis was een grote tuin met vuurrode en donkerblauwe bomen. De vruchten glansden als goud en de bloemen leken levend vuur omdat hun stengels en bladeren voortdurend in beweging waren. De grond was van het fijnste zand, maar blauw, als de vlam van brandend zwavel. Over alles lag een wonderlijk azuren schijnsel. Je zou eerder denken dat je hoog boven in de lucht was en alleen lucht boven en onder je zag. Bij stil weer kon je de zon zien, die op een purperen bloem leek met een kelk waaruit al dat licht stroomde.

Ieder prinsesje had haar eigen plekje in de tuin, waar ze mocht graven en planten wat ze wilde. Een gaf haar bloementuintje de vorm van een walvis, een ander vond het leuk als haar tuintje op een zeemeermin leek, maar de jongste maakte haar tuintje helemaal rond als de zon, en ze plantte alleen maar bloemen die een rode gloed uitstraalden. Het was een eigenaardig kind, stil en dromerig, en terwijl de andere zussen hun tuintjes versierden met de gekste dingen die ze uit gestrande schepen hadden gehaald, wilde zij alleen maar, behalve de rode bloemen die op de verre zon leken, een mooi marmeren beeld hebben. Het was een mooie jongeling, uit glanzend witte steen gebeiteld, die na een schipbreuk op de bodem van de zee was beland. Bij het beeld plantte ze een rozerode treurwilg die welig groeide en zijn frisse takken over het beeld heen liet hangen, tot op de blauwe zandbodem waarover zijn violette schaduw heen en weer bewoog; zodat het leek alsof de takken en wortels elkaar proberen te kussen.

Ze vond niets leuker dan te luisteren naar verhalen over de mensenwereld boven water. Haar oude grootmoeder moest alles vertellen wat ze wist over schepen en steden, mensen en dieren en het leek haar vooral heerlijk dat de bloemen op aarde een geur hadden, want op de bodem van de zee hadden ze dat niet, en dat de bossen groen waren, en dat de vissen die je daar tussen de takken zag, zo hard en zo mooi konden zingen dat het een lieve lust was. Grootmoeder noemde de vogels vissen, anders konden ze haar niet begrijpen, ze hadden immers nog nooit een vogel gezien. "Als jullie vijftien jaar worden," zei grootmoeder, "dan mogen jullie uit de zee opduiken en in de maneschijn op de rotsen zitten en de grote schepen zien die voorbijvaren. En jullie zullen bossen zien en steden."

Het jaar daarop zou het oudste zusje vijftien jaar worden en mocht ze naar de oppervlakte zwemmen om te zien hoe het er bij ons uitziet. De zusjes scheelden elk een jaar en de jongste moest dus nog vijf jaar wachten. Maar de een beloofde de ander alles te vertellen wat ze gezien had, en wat haar op die eerste dag het meest getroffen had, want hun grootmoeder vertelde nooit genoeg; er was zoveel meer wat ze wilden weten.

Niemand was zo vol verlangen als de jongste, die nog het langst moest wachten, en die zo stil en dromerig was. Vaak stond ze 's nachts aan het open raam en keek naar boven door het donkerblauwe water waar de vissen met hun vinnen en hun staarten sloegen. Ze zag de maan en de sterren, weliswaar heel zwak, maar maar door het water leken ze veel groter dan ze voor onze ogen zijn. Als er dan een soort zwarte wolk voor gleed, wist ze dat dit een walvis moest zijn die boven haar hoofd passeerde of een schip vol mensen. Die wisten vast niet dat er diep onder hen een klein meerminnetje stond dat haar slanke handen naar de kiel van het schip uitstreekte.

Nu was eindelijk de oudste prinses vijftien jaar en mocht ze opstijgen naar de oppervlakte van de zee. Toen ze terugkwam, had ze honderduit te vertellen,

maar het heerlijkste, zei ze, was in het licht van de maan op een zandbank in de kalme zee te liggen en dicht bij de kust de grote stad te zien waar de lichtjes blonken alsof het honderd sterren waren, en naar de muziek te luisteren en naar het lawaai en de drukte van rijtuigen en mensen, de vele kerktorens met hun spitsen te zien en te horen hoe de klokken luidden. En juist omdat ze er niet heen kon, verlangde ze daar het meest naar.

O, wat zat het jongste zusje met gespitste oortjes te luisteren. Als ze daarna 's nachts bij het open raam door het diepblauwe water stond te kijken, dacht ze aan de grote stad met al het lawaai en de drukte en dan leek het of ze de kerkklokken kon horen luiden.

Het jaar daarna kreeg het tweede zusje toestemming om naar boven te gaan en te zwemmen waarheen ze wilde. Ze dook op uit het water precies op het moment dat de zon onderging, en dat vond ze het mooist om te zien. De hemel leek wel van goud, zei ze, en de wolken, hoe schitterend die waren, dat was met geen pen te beschrijven, ze zeilden rood en violet door de lucht. Maar veel sneller dan de wolken was een vlucht wilde zwanen, die als een lang wit lint over het water scheerde in de richting van de zon. Ze was erheen gezwommen, maar de zon ging onder en de rozige gloed op het water en de wolken doofde uit.

Weer een jaar later mocht het derde zusje naar boven. Zij was het moedigst van allemaal, daarom zwom ze een brede rivier op die in de zee uitmondde. Ze zag lieflijke, groene heuvels met wijngaarden; kastelen en landhuizen die opdoemden uit prachtige bossen. Ze hoorde hoe alle vogels zongen, en de zon scheen zo warm dat ze vaak even moest onderduiken om haar gezicht af te koelen. In een bocht van de rivier ontmoette ze een hele troep kleine mensenkinderen; die bloot in het water liepen te spetteren. Ze wilde met ze spelen, maar ze liepen verschrikt weg en er was een klein, zwart beest gekomen, dat was een hond, maar ze had nog nooit een hond gezien. Hij blafte zo verschrikkelijk naar haar dat ze bang werd en naar de open zee ging, maar ze zou de prachtige bossen, de groene heuvels en de grappige mensenkinderen die in het water konden zwemmen, ook al hadden ze geen vissenstaart, nooit vergeten.

Het vierde zusje was niet zo dapper. Ze bleef op de wilde zee en ze zei dat dat nou juist zo heerlijk was. Je kon heel ver kijken en de lucht boven je hoofd leek net een grote, glazen stolp. Ze had schepen gezien, maar alleen heel in de verte, het leken net meeuwen. En de dolfijnen waren zo leuk aan het kopje duikelen, en grote walvissen spoten water door hun neusgaten, het leken wel honderden fonteinen.

Toen was het vijfde zusje aan de beurt. Zij was in de winter jarig en daarom zag ze wat de anderen de eerste keer niet hadden gezien. De zee was helemaal groen en er dreven grote ijsbergen rond. Iedere ijsberg leek op een grote parel, zei ze, maar veel groter dan de kerktorens die de mensen bouwden. Ze namen

de wonderlijkste gedaanten aan en ze fonkelden als diamanten. Ze was op een van de grootste ijsbergen gaan zitten en alle zeilboten voeren er geschrokken omheen, terwijl zij de wind door haar lange haren liet spelen. 's Avonds betrok de hemel, het bliksemde en donderde, terwijl de zwarte zee de grote stukken ijs hoog optilde en de bliksem ze deed glanzen. Op de schepen lieten ze de zeilen neer, het was een angst en een schrik, maar zij bleef rustig op haar drijvende ijsberg zitten kijken hoe de blauwe bliksemschichten over het glanzende water kronkelden.

De eerste keer dat de zussen boven water kwamen, waren ze altijd verrukt van de nieuwe en mooie dingen die ze zagen, maar nu ze volwassen waren en naar boven mochten wanneer ze maar wilden, kon het ze niet veel meer schelen. Ze verlangden ze weer naar huis. En na een maand zeiden ze dat het beneden waar ze thuishoorden toch het allermooiste was, en bleven ze verder thuis. Vaak gaven de zussen elkaar 's avonds een arm en stegen ze in een rij uit het water op. Ze hadden prachtige stemmen, lieflijker dan die van de mensen, en als er dan storm kwam opzetten en ze dachten dat er schepen zouden vergaan, gingen ze voor de schepen uit zwemmen en zongen prachtig over hoe mooi het was op de bodem van de zee, en ze riepen de zeelui toe om niet bang te zijn. Maar die konden hen niet verstaan, ze dachten dat het de storm was en ze kregen al dat moois ook niet te zien, want als het schip zonk, verdronken de mensen en zonken als doden naar het paleis van de zeekoning.

Als de zussen zo 's avonds, arm in arm, uit de zee opstegen, stond het jongste zusje ze helemaal alleen na te kijken en dan leek wel of ze moest huilen, maar een meermin heeft geen tranen en daardoor lijdt ze des te meer.

"Ach, was ik maar alvast vijftien," zei ze, "ik weet zeker dat ik veel van de wereld en de mensen die daar wonen, zal houden."

Eindelijk werd ze vijftien. "Zo, nu ben jij ook volwassen," zei haar grootmoeder. "Kom, laat me je eens mooi maken, net als je zussen." Ze zette haar een krans van witte lelies op, maar ieder bloemblad was de helft van een parel, en de oude vrouw liet acht grote oesters zich vastklemmen aan de staartvin van de prinses om te laten zien dat ze van hoge komaf was. "Het doet zo'n pijn," zei de kleine zeemeermin. "Ja, wie mooi wil zijn, moet pijn lijden," zei de oude vrouw.

O, wat had ze graag al dat moois van zich afgeschud en de zware krans afgedaan. De rode bloemen in haar tuintje stonden haar veel beter, maar nu durfde ze het niet meer te veranderen. "Tot ziens," zei ze en ze steeg licht als een luchtbelletje naar de oppervlakte van het water.

De zon was net ondergegaan toen ze haar hoofd boven stak, maar de wolken glansden nog als rozen van goud en midden in de bleekrode lucht stond de avondster helder te stralen. De lucht was zacht en fris en de zee was kalm. Er lag een groot schip waarvan maar één zeil gehesen was, want er stond geen zuchtje wind. In het want en op de raas zaten matrozen. Er klonk muziek en

gezing en toen het donker werd, gingen er honderden gekleurde lichtjes aan en het leek wel of de vlaggen van alle volkeren ter wereld daar wapperden. De kleine zeemeermin zwom naar het raam van de kajuit en iedere keer als ze door de golven werd opgetild, kon ze door de heldere ramen naar binnen kijken. Daar stonden veel mooi geklede mensen, maar de mooiste was toch wel de prins, met zijn prachtige, zwarte ogen. Hij kon zeker niet veel ouder dan zestien jaar zijn, hij was jarig en daar was al die pracht en praal voor. De matrozen dansten op het dek en toen de jonge prins naar buiten kwam, stegen er meer dan honderd vuurpijlen op. Het was zo licht als op klaarlichte dag, zodat de kleine zeemeermin van schrik onderdook. Maar algauw stak ze haar hoofd weer boven water en toen leek het alsof alle sterren van de hemel op haar neervielen. Nooit had zij zo'n vuurwerk gezien. Grote zonnen draaiden rond, schitterende vissen van vuur spartelden in de blauwe lucht en de heldere, kalme zee weerkaatste alles. Op het schip zelf was het zo licht dat je ieder touwtje kon zien, en des te beter de mensen. O, wat was de jonge prins mooi. Hij gaf de mensen vriendelijk een hand en hij lachte, terwijl de muziek weerklonk in de nacht.

Het werd laat, maar de kleine zeemeermin kon haar ogen niet afhouden van het schip en de mooie prins. De kleurige lampen werden gedoofd, er stegen geen raketten meer omhoog, er werden geen kanonschoten meer gelost, maar diep in de zee bromde en zoemde het. Ze wiegde op en neer op de golven, zodat ze telkens in de kajuit kon kijken. Het schip kreeg meer vaart en het ene zeil na het andere werd gehesen. De golven gingen hoger, er kwamen grote wolken opzetten en in de verte weerlichtte het. Dat betekende slecht weer en de matrozen reefden de zeilen. Het grote schip deinde in vliegende vaart over de woeste golven. De zee verhief zich in grote loodzware bergen, die over de mast dreigden neer te donderen, maar als een zwaan dook het schip in de hoge golven en liet zich weer optillen. Dat vond de kleine meermin nog eens een mooi tochtje, maar zo dachten de zeelui er helemaal niet over. Het schip kraakte, de dikke planken bogen naar binnen onder de sterke druk, de mast brak doormidden als een riet en het schip begon slagzij te maken, terwijl het water het ruim binnen stroomde. Nu begreep de meermin dat de mensen in levensgevaar verkeerden en zelf moest ze ook oppassen voor balken en stukken van het schip die op het water dreven. Een ogenblik werd het zo donker dat je geen hand voor ogen kon zien, maar wanneer het dan bliksemde, kon ze iedereen op het schip weer duidelijk onderscheiden. Elk was in de weer zo goed hij kon. Zij zocht vooral naar de jonge prins en zag hem, toen het schip doormidden brak, in de diepe zee wegzinken. Een ogenblik was zij er heel blij om, want nu kwam hij bij haar, maar toen bedacht ze dat mensen niet kunnen leven in het water en dat hij dus alleen maar als een dode zou neerdwarrelen naar het kasteel van haar vader. Nee, sterven mocht hij niet!

Daarom zwom zij op hem af, tussen het wrakhout door dat op het water rond dreef, zonder eraan te denken dat het haar zou kunnen verpletteren. Diep dook

ze onder, kwam weer omhoog tussen de golven en bereikte tenslotte de jonge prins die zich bijna niet meer zwemmende kon houden in het kolkende water. Zijn armen en benen begonnen moe te worden, zijn mooie ogen sloten zich en hij zou zeker verdronken zijn, als de kleine zeemeermin hem niet te hulp was gekomen. Zij hield zijn hoofd boven water en liet zich met hem door de golven dragen waarheen die maar wilden.

De volgende ochtend was het noodweer voorbij; van het schip was geen spoor meer. Rood en stralend rees de zon uit het water, daardoor leek het of er weer kleur op de wangen van de prins kwam, maar zijn ogen bleven gesloten. Het meerminnetje kuste zijn mooie, hoge voorhoofd en streek de natte haren uit zijn gezicht. Ze vond dat hij op het marmeren beeld in haar tuintje leek, ze kuste hem nog eens en hoopte vurig dat hij in leven zou blijven.

Nu zag ze het vasteland met hoge, blauwe bergen waar de sneeuw op schitterde. Bij de kust waren prachtige, groene bossen en daarvoor lag een kerk of een klooster, dat kon ze niet goed zien. Citroen- en sinaasappelbomen groeiden in de tuin en voor de poort stonden hoge palmen. De zee had hier een kleine inham waar het water stil was maar erg diep, tot aan de klip, waar fijn, wit zand was aangespoeld. Daar zwom ze met de mooie prins naartoe. Ze legde hem in het zand en zorgde ervoor dat zijn hoofd hoog kwam te liggen, in de warmte van de zon.

Nu begonnen de klokken in het grote, witte gebouw te luiden en er kwamen een heleboel jonge meisjes de tuin in. De kleine zeemeermin zwom wat verder weg en ging achter een paar hoge rotsblokken zitten die uit het water opstaken. Ze bedekte haar haren en haar borst met zeeschuim, zodat niemand haar kon zien, en zo achtte ze af wie de prins zou ontdekken.

Het duurde niet lang of er kwam een jong meisje aan. Ze leek erg te schrikken, maar al gauw ging zij andere mensen halen en het meerminnetje zag, hoe de prins weer bijkwam en glimlachte naar de mensen om hem heen. Alleen tegen haar lachte hij niet, want hij wist immers niet dat zij hem gered had. Zij werd zo bedroefd dat ze, toen hij het grote gebouw werd binnengebracht, treurig onderdook naar het paleis van haar vader.

Altijd was ze al stil en dromerig geweest, maar nu trok ze zich nog meer terug in zichzelf. Haar zussen vroegen haar wat ze de eerste keer boven water had gezien, maar ze vertelde hun niets. Vele ochtenden en avonden steeg zij omhoog naar de plek waar ze de prins had achtergelaten. Ze zag hoe de vruchten in de tuin rijpten en geplukt werden, en ze zag de sneeuw smelten op de hoge bergen, maar de prins zag ze niet, en steeds bedroefder ging ze terug naar huis. Haar enige troost was, in haar tuintje te zitten met haar armen om het mooie, marmeren beeld geslagen, dat zo op de prins leek. Maar haar bloemen verzorgde ze niet meer, die woekerden over de paden en vervlochten hun lange stengels en bladeren met de takken van de bomen, zodat het er heel donker werd.

Op het laatst kon ze het niet meer uithouden en vertelde ze alles aan een van haar zussen, en die vertelde het meteen verder, maar alleen aan haar zussen, en aan een paar andere zeemeerminnen die het niet verder zouden vertellen, behalve aan hun beste vriendinnen. Een van hen wist wie de prins was, want zij had het feest op het schip ook gezien. Ze wist ook waar hij vandaan kwam en waar zijn koninkrijk lag. "Kom zusje," zeiden de andere prinsessen en met de armen om elkaar schouders stegen ze in een rij uit de zee op, naar de plaats waar het kasteel van de prins moest liggen.

Dit kasteel was gebouwd uit een lichtgele, glanzende steensoort, met grote marmeren trappen, waarvan er één recht in zee afdaalde. Schitterende vergulde koepels verhieven zich boven op het dak, en tussen de zuilen die rond het gebouw stonden, waren marmeren beelden geplaatst die leken te leven. Door de ramen kon je in de prachtige zalen kijken, waar kostbare zijden gordijnen en wandtapijten hingen en waar de wanden waren opgesierd met grote schilderijen. Midden in de grootste zaal klaterde een hoge fontein waarvan de stralen opspooten tot aan de glazen koepel in het dak, waar de zon doorheen scheen op weelderige planten die in het grote bassin groeiden. Nu wist ze waar hij woonde, en 's avonds en 's nachts kwam ze op die plek boven, en zwom dan veel dichterbij land dan één van de anderen ooit gedurfd had, soms zelfs tot in de smalle gracht onder het mooie marmeren balkon dat een lange schaduw over het water wierp. Daar zat ze en keek naar de jonge prins, die meende daar helemaal alleen te zijn.

Vaak zag ze hem 's avonds uitvaren in zijn prachtige boot, waarvan de vlaggen wapperden, en als de vissers 's nachts met hun lampen aan op zee lagen, hoorde ze hoe zij veel goeds over de jonge prins vertelden, en dan werd ze blij, omdat ze zijn leven had gered. En ze dacht eraan hoe zijn hoofd op haar borst had gerust en hoe innig ze hem toen had gekust. Hij wist daar niets van en kon niet eens van haar dromen. Meer en meer begon ze van de mensen te houden, hun wereld leek haar zoveel groter dan de hare. Zij konden immers met hun schepen over de zee vliegen, de hoge bergen beklimmen tot boven de wolken, en hun landen strekten zich met bossen en velden verder uit dan zij kon kijken. Er was zoveel dat ze graag wilde weten, maar haar zussen konden niet overal antwoord op geven. Daarom vroeg ze het aan haar grootmoeder, die veel over de bovenwereld wist, die ze 'de hoge landen boven zee' noemde.

"Als de mensen niet verdrinken," vroeg de kleine zeemeermin, "blijven ze dan altijd leven, en gaan ze niet dood zoals wij hier beneden?"

"Toch wel," zei de oude vrouw, "zij moeten ook sterven en hun leven is zelfs nog korter dan het onze. Wij kunnen wel driehonderd jaar worden, maar als wij dan sterven, worden we schuim op het water en hebben niet eens een graf hier beneden, bij hen die ons lief zijn. Wij hebben geen onsterfelijke ziel, wij zijn als het groene riet dat, eenmaal afgesneden, nooit meer groen wordt. De mensen daarentegen hebben een ziel die altijd blijft leven, zelfs nadat het lichaam weer

tot stof geworden is. Die ziel stijgt op door de lucht naar alle schitterende sterren en zoals wij opduiken en de wereld van de mensen zien, zo stijgen zij op naar mooie, onbekende streken, die wij nooit te zien zullen krijgen."

"Waarom hebben wij geen onsterfelijke ziel gekregen?" vroeg de kleine zeemeermin bedroefd. "Ik zou al die honderden jaren van mijn leven geven om één dag mens te zijn en zo deel te krijgen aan die hemelse wereld."

"Zo moet je niet denken," zei de oude vrouw. "Wij hebben het veel beter dan de mensen boven de zee!"

"Ik zal dus moeten sterven en als schuim op zee drijven, zonder ooit nog de muziek van de golven te horen of de mooie bloemen te zien of de rode zon. Kan ik dan helemaal niets doen om een onsterfelijke ziel te krijgen?"

"Nee," zei de oude vrouw, "alleen als een mens je zo lief zou hebben dat je meer voor hem betekende dan zijn vader en moeder; als hij met al zijn gedachten en zijn liefde bij jou zou zijn en de priester zijn rechterhand in de jouwe liet leggen met een belofte van trouw, nu en in alle eeuwigheid, dan zou zijn ziel overvloeien in jouw lichaam en dan zou jij ook deel krijgen aan het geluk van de mensen. Maar dat kan nooit gebeuren. Jouw staartvin vinden zij daarboven afschuwelijk. Ze weten niet beter. Daar moet je twee lompe pilaren hebben, die zij benen noemen, om mooi te zijn."

Het kleine meerminnetje zuchtte en keek bedroefd naar haar vissenstaart. "Laten we vrolijk zijn," zei de oude vrouw, "dansen en springen in de driehonderd jaar die ons gegeven zijn, dat is lang genoeg en daarna is het des te prettiger om uit te rusten in je graf. Vanavond is er hofbal."

Dat was een pracht, zoals de mensen op aarde nooit te zien krijgen. De muren en het plafond in de grote balzaal waren van dik, helder glas. Honderden kolossale mossels, rozerode en grasgroene, stonden in rijen langs de wanden, met een blauw vuur dat de hele zaal verlichtte en dat naar buiten scheen, zodat de zee rondom in een heldere gloed stond. Je kon de ontelbare vissen zien, kleine en grote, die naar de glazen muur toe zwommen. Van sommige glommen de schubben purperrood, van andere leken ze van zilver of goud. Midden door de zaal stroomde een brede rivier, en daar dansten meermannen en meerminnen op de maat van hun eigen lieflijke gezang. Zulke mooie stemmen hebben de mensen op aarde niet. De kleine zeemeermin zong het mooist van allemaal. Iedereen klapte voor haar en even voelde ze blijdschap in haar hart, maar al gauw moest ze weer denken aan de wereld boven haar; ze kon de mooie prins maar niet vergeten, net zomin als haar verdriet dat ze niet, zoals hij, een onsterfelijke ziel had. Daarom sloop ze weg uit het paleis van haar vader, en terwijl het daar één en al gezang en vrolijkheid was, zat zij bedroefd in haar tuintje. Toen hoorde ze de scheepshoorn door het water heen klinken en ze dacht: "Nu vaart hij zeker daarboven voorbij, hij, van wie ik meer houd dan van mijn vader en moeder. Alles heb ik er voor over om hem te winnen en een onsterfelijke ziel te krijgen. Ik zal naar de zeeheks gaan voor wie ik altijd zo

bang ben geweest, misschien kan zij me helpen."

Ze verliet haar tuintje en ging op weg naar de bruisende maalstromen waarachter de heks woonde. Die weg was ze nooit eerder gegaan. Er groeiden geen bloemen en geen zeegras, niets dan alleen de kale, grauwe zandbodem strekte zich uit tot aan de maalstromen waar het water bruisend rondwentelde en alles wat het te pakken kreeg meesleurde de diepte in. Zij moest tussen die verpletterende draaikolken doorzwemmen om in het gebied van de zeeheks te komen, en er was geen andere weg dan dwars door een heet, borrelend moeras. De heks noemde dat haar veengronden. Daarachter lag haar huis, midden in een wonderlijk bos. Alle bomen en struiken waren poliepen, half dier en half plant, het leken honderdkoppige slangen die uit de grond omhoog groeiden. De takken waren lange, slijmerige armen met vingers als beweeglijke wormen, alles aan ze bewoog, van de wortel tot aan de uiterste toppen. Ze grepen vast wat ze maar te pakken konden krijgen, slingerden zich eromheen en lieten nooit meer los. De kleine zeemeermin bleef verschrikt staan. Haar hart bonsde van angst, ze was bijna omgekeerd, maar toen dacht ze aan de prins en aan de menselijke ziel, en kreeg ze weer moed. Haar lange, wapperende haren bond ze strak om haar hoofd, zodat de poliepen dat niet konden vastgrijpen, ze vouwde haar handen voor haar borst en zo gleeed ze als een vis tussen de monsterlijke poliepen door, die hun klauwende armen en vingers naar haar uitstrekten. Ze zag dat iedere poliep iets beet had en met honderden kleine armen vastklemde als met ijzeren boeien. Mensen die waren omgekomen en naar de diepte gezonken, keken als witte geraamten tussen de armen van de poliepen door. Scheepsroeren en kisten hielden ze vast, en ook een kleine zeemeermin die ze gevangen en verstikt hadden. Dat was voor haar het ergst om aan te zien. Toen kwam ze bij een grote, slijmerige plek in het bos, waar vette, glibberige adders rond spartelden en hun lelijke, geelwitte buik lieten zien. Midden op die open plek was een huis gebouwd van de witte beenderen van verdronken mensen. Daar liet de zeeheks een pad uit haar mond eten zoals mensen een kanarie suiker laten pikken van hun lippen. De afschuwlijke adders noemde ze haar kuikentjes en ze liet ze ronddraaien op haar weke, sponzige borst.

"Ik weet wel wat jij wilt," zei de zeeheks. "Het is dom van je, maar je krijgt je zin, want het zal je in het ongeluk storten, mijn liefste prinsesje. Jij wilt je staartvin graag kwijt en in plaats daarvan twee stompen om op te lopen, net als de mensen, zodat de jonge prins verliefd op je kan worden en je een onsterfelijke ziel krijgt." De heks lachte zo schrill en zo gemeen dat de pad en de adders op de grond vielen. "Je bent net op tijd," zei de heks. "Morgen als de zon opgaat, had ik je niet meer kunnen helpen; dan had je een jaar moeten wachten. Ik zal een drankje voor je maken en daarmee moet je, vóór de zon opgaat, naar het strand zwemmen. Ga in het zand zitten en drink die drank, dan zal je staart splijten en veranderen in wat de mensen 'mooie benen' noemen. Maar het doet pijn, het zal zijn of een scherp zwaard je romp doorklieft. Alle mensen die

je tegenkomt zullen zeggen dat je het mooiste mensenkind bent dat ze ooit zagen. Je houdt je zwevende gang, geen danseres kan zo bewegen als jij, maar bij iedere stap die je zet, zal het zijn alsof je in een scherp mes trapt. Als je dat er allemaal voor over hebt, zal ik je helpen."

"Ja," zei de kleine meermin met een bevend stemmetje, en ze dacht aan de prins en aan haar ziel. "Maar onthoud goed," zei de heks. "Als je eenmaal een menselijke gedaante hebt aangenomen, kun je nooit meer een meermin worden. Je zult nooit meer afdalen naar je zussen en naar het paleis van je vader, en als je de liefde van de prins niet wint, zodat hij voor jou zijn vader en moeder vergeet en met je trouwen wil, krijg je geen onsterfelijke ziel. Op de eerste ochtend nadat hij met een ander trouwt, moet je hart breken en verander je in schuim dat op het water drijft.

"Ik wil het," zei de kleine zeemeermin, maar ze was lijkbleek. "Mij moet je ook betalen," zei de heks, "en wat ik verlang is niet zo weinig. Je hebt de mooiste stem van iedereen op de bodem van de zee en je zult zeker hem daarmee zeker willen betoveren, maar die stem moet je mij geven. Ik vraag het beste wat je hebt in ruil voor mijn kostelijke drankje. Mijn eigen bloed moet ik erin doen om het zo scherp te maken als een tweesnijdend zwaard."

"Maar als je mijn stem afneemt," riep de kleine zeemeermin, "wat houd ik dan over?"

"Je mooie figuur," zei de heks, "je zwevende tred en je sprekende ogen! Daar kun je een mensenhart zeker wel mee betoveren. Verlies je nu de moed al? Kom, steek je tongetje maar eens uit, dan snijd ik het af als betaling en krijg jij je toverdrank."

"Het zij zo," zei de kleine zeemeermin en de heks zette haar ketel op, om het toverdrankje te koken. "Hygiëne is een schone zaak," zei ze en ze schuurde de ketel met de adders die ze eerst tot een knoedeltje samenbond. Toen sneed ze zich in haar borst en liet haar zwarte bloed in de ketel druppelen. De damp vormde angstaanjagende gestalten, en telkens gooide de heks er nieuwe dingen bij. Toen het mengsel kookte, zag het eruit als krokodillentranen, maar toen ze de ketel van het vuur haalde, was het helder als water. "Hier heb je het," zei de heks en toen sneed ze de kleine zeemeermin haar tong af, zodat ze stom werd en niet meer kon zingen of praten.

"Als de poliepen je op de terugweg willen grijpen," zei de heks, "dan hoef je maar één druppel van het drankje over ze heen te sprenkelen en dan springen hun armen en hun vingers in duizend stukken." Maar dat was helemaal niet nodig, want de poliepen weken verschrikt achteruit toen ze de drank zagen, die als een ster fonkelde in haar hand. Zo was ze gauw door het bos, het moeras en de kokende maalstromen heen.

Nu zal ze het paleis van haar vader. De fakkels in de grote balzaal waren gedoofd. Ze sliepen zeker allemaal, toch durfde ze niet naar binnen te gaan nu ze stom was en hen voor altijd zou verlaten. Het was of haar hart zou breken

van verdriet. Ze sloop de tuin in, nam van elk van de perkjes van haar zussen een bloem, gaf duizend kushandjes in de richting van het paleis en begon haar weg omhoog door het donkerblauwe water.

Het was nog donker toen ze het paleis van de prins zag en de prachtige marmeren trap beklom. De maan scheen met groter helderheid dan anders. De kleine zeemeermin dronk de brandend scherpe drank en het was of een scherp zwaard haar tengere lichaam doorkliefde. Ze viel flauw en bleef bewusteloos liggen. Toen de zon over het water scheen, werd ze wakker en ze voelde een vlijmende pijn. Maar voor haar stond de mooie, jonge prins! Hij keek haar aan met zijn koolzwarte ogen, zodat zij de hare neersloeg en zag dat haar vissenstaart verdwenen was, en dat ze mooiste benen had die een meisje zich maar wensen kon. Maar ze was helemaal naakt en daarom wikkelde ze zich in haar lange haren.

De prins vroeg wie ze was en hoe ze daar gekomen was, maar zij keek hem zacht en diep bedroefd aan met haar diepblauwe ogen; praten kon ze immers niet. Toen nam hij haar bij de hand en leidde haar het paleis binnen. Bij iedere stap was het alsof ze in een scherpe mes trapte, maar dat verdroeg ze met liefde, en de prins en alle anderen bewonderden haar sierlijke gang.

Kostbare kleren van zijde en mousseline kreeg ze aan, ze was de mooiste van iedereen in het paleis, maar ze kon niet zingen of praten. Mooie slavinnen, gekleed in zijde en goud, straden voor de prins op en zongen voor hem en zijn ouders. Eén zong er mooier dan alle anderen en de prins klapte in zijn handen en lachte haar toe. Toen was de kleine zeemeermin bedroefd, want ze wist dat ze zelf veel mooier had kunnen zingen. Ze dacht: "O, hij moest eens weten dat ik, om bij hem te zijn, mijn stem voor altijd heb weggegeven."

Nu dansten de slavinnen sierlijke, zwevende dansen op heerlijke muziek. En toen hief de kleine zeemeermin haar mooie, blanke armen op, ging op haar tenen staan en zweefde over de vloer; zij danste zoals nog niemand ooit had gedanst, bij iedere beweging kwam haar schoonheid beter uit en haar ogen spraken dieper tot het hart dan de zang van de slavinnen.

Iedereen was er verrukt van, vooral de prins, die haar zijn kleine vondeling noemde, en ze danste maar door, hoewel het was alsof ze op naalden danste.

De prins zei dat ze altijd bij hem moest blijven en ze kreeg toestemming om voor zijn deur op een fluwelen kussen te slapen. Hij liet mannenkleding voor haar maken zodat ze met hem mee uit rijden kon gaan. Ze reden door de geurige bossen waar de groene takken haar tegen de schouders sloegen en kleine vogels zongen in het frisse groen. Ze beklommen samen hoge bergen en hoewel haar tere voetjes zo bloedden dat de anderen het zagen, lachte zij en volgde hem tot ze de wolken onder zich door zagen zeilen, als zwermen vogels die naar verre landen trekken.

In het paleis van de prins ging ze, als de anderen 's nacht sliepen, de brede marmeren trap af en zocht verkoeling voor haar brandende voeten in het koude

zeewater. En dan dacht ze aan hen daar beneden in de diepte.

Eens op een nacht kwamen haar zussen gearmd over het water aanzwemmen, treurig zingend. Ze wenkte hen en zij herkenden haar en vertelden hoe verdrietig zij hen allemaal had achtergelaten.

Sindsdien bezochten ze haar iedere nacht, en één keer zag ze, ver in zee, haar oude grootmoeder, die al vele jaren niet boven was geweest; en ook de zeekoning zelf, met zijn kroon op het hoofd. Ze strekten hun handen naar haar uit, maar waagden zich niet zo dicht voor de kust als haar zussen.

Iedere dag mocht de prins haar liever. Hij hield van haar als van een lief kind, maar het kwam niet bij hem op haar tot zijn koningin te maken. En toch moest ze zijn vrouw worden, om een onsterfelijke ziel te verwerven en op zijn trouwdag niet tot schuim van de zee te worden.

"Hou je niet meer van mij dan van alle anderen?" schenen haar ogen hem te vragen, als hij haar in zijn armen nam en haar mooie voorhoofd kuste.

"Ja, jij bent me het liefst," zei de prins, "want jij bent de goedhartigste, jij bent het meest aan me gehecht en je doet me denken aan een jong meisje dat ik eens heb gezien, maar dat ik wel nooit meer terug zal vinden. Ik was op een schip dat verging in de storm, de golven droegen me aan land bij een gewijde tempel, waar jonge meisjes een dienst opdroegen.

De jongste vond mij op het strand en redde mijn leven. Ik heb haar maar twee keer gezien, maar zij was de enige in deze wereld die ik zou kunnen liefhebben. Jij lijkt op haar, en jij verdringt haar beeld bijna uit mijn hart. Ze is aan de tempel gewijd en daarom heeft mijn goede gesternte me jou gestuurd. Nooit zullen we van elkaar scheiden."

"Ach, hij weet niet dat ik het was, die hem redde," dacht de kleine zeemeermin. "Ik droeg hem door de zee naar het bos waar de tempel staat en ik zat achter het schuim verborgen en keek of er niet iemand zou komen. Ik zag dat mooie meisje van wie hij meer houdt dan van mij!" En zij zuchtte diep, want huilen kon ze niet.

"Het meisje is aan de tempel gewijd, heeft hij gezegd, ze komt nooit in de buitenwereld. Ze zien elkaar nooit meer. Maar ik ben bij hem, ik zie hem iedere dag, ik wil voor hem zorgen en hem mijn leven offeren," dacht ze.

Nu ging her gerucht dat de prins zou gaan trouwen met de mooie dochter van de koning van een naburig land. Daarom rust hij zo'n prachtig schip uit, zeiden de mensen. De prins gaat op reis, om het land van die koning te bezoeken! De kleine zeemeermin schudde lachend haar hoofd. Ze kende de gedachten van de prins veel beter dan de anderen. "Ik moet op reis," had hij tegen haar gezegd. "Ik moet de mooie prinses zien, dat willen mijn ouders, maar me dwingen om haar hier naartoe te brengen als mijn bruid, dat kunnen ze niet. Ik kan niet van haar houden. Ze lijkt niet op het mooie meisje in de tempel, zoals jij. Als ik ooit een bruid moest kiezen, dan zou ik nog eerder jou kiezen, mijn stomme vondelingetje met je sprekende ogen!" en hij kuste haar rode

mond, speelde met haar lange haar en legde zijn hoofd aan haar hart, dat begon te dromen van mensengeluk en een onsterfelijke ziel.

"Je bent toch niet bang voor de zee, mijn zwijgend kind?" vroeg hij toen ze op het prachtige schip stonden dat hem naar het land van de koning zou brengen. En hij vertelde haar over storm en luwte, over vreemde vissen in de diepte en over wat de duikers daar hadden gezien, en zij glimlachte alleen maar. Zij wist immers beter dan wie ook, hoe het eruit zag op de bodem van de zee.

's Nachts in het heldere maanlicht, als iedereen sliep, behalve de stuurman die aan het roer stond, zat ze bij de reling en staarde in het heldere water. Dan was het alsof ze het paleis van haar vader kon zien. Op het dak stond haar oude grootmoeder met een zilveren kroon op haar hoofd en ze staarde naar boven, door het woelige water, naar de kiel van het schip. Toen kwamen haar zussen boven, ze staarden haar verdrietig aan en wrongen hun slanke handen. Zij zwaaide naar hen, ze glimlachte en wilde vertellen dat het haar goed ging en dat ze gelukkig was, maar juist kwam de scheepsjongen voorbij en de zussen doken onder, zodat hij in de waan bleef dat het witte dat hij had gezien, schuim op het water was.

De volgende morgen zeilde het schip de haven binnen van de schitterende stad van de buurkoning. Alle kerkklokken luidden en van de hoge torens klonk bazuingeschal, terwijl de soldaten met wapperende vaandels en blinkende bajonetten stonden aangetreden. Iedere dag was het feest, het ene bal was nog niet voorbij of er was weer een partij, alleen de prinses was er nog niet. Ze werd ver weg in een tempel opgevoed, zeiden de mensen, daar leerde ze alle koninklijke deugden.

Eindelijk kwam ze. De kleine zeemeermin was nieuwsgierig hoe mooi ze was en ze moest toegeven dat ze nog nooit een bekoorlijker wezentje had gezien. Haar huid was teer en fijn als een rozenblaadje en achter de lange, donkere wimpers lachten een paar donkerblauwe, trouwhartige ogen.

"Ben jij het echt?" riep de prins. "Jij, die me hebt gered toen ik voor dood aan het strand lag," en hij nam zijn blozende bruid in zijn armen. "O, ik ben zo gelukkig," zei hij tegen de kleine zeemeermin. "Dat, waarop ik nooit heb durven hopen, is in vervulling gegaan. Jij zult ook wel blij zijn, jij, die meer van mij houdt dan alle anderen!" en de kleine zeemeermin kustte zijn hand hoewel ze haar hart voelde breken. Zijn bruiloftsmorgen zou immers haar dood betekenen en haar veranderen in schuim op de zee.

Alle kerkklokken luidden, ridders reden door de straten om de verloving aan te kondigen. Op alle altaren werden kostbare, zilveren lampen met geurige olie aangestoken.

De priesters zwaaiden met hun wierookvaten en bruid en bruidegom reikten elkaar de hand en werden door de bisschop gezegend.

De kleine zeemeermin, in zijde en goud gekleed, droeg de sleep van de bruid, maar haar oren hoorden de feestelijke muziek niet, haar ogen waren blind

voor de gewijde ceremonie, ze dacht aan haar doodsnacht en aan alles wat ze verloren had.

Diezelfde avond gingen bruid en bruidegom aan boord van het schip. De kanonnen weerklonken, alle vlaggen wapperden en midden op het schip was een koninklijke tent opgezet van goud en purper, gestoffeerd met kussens van het zachtste dons, waarop het bruidspaar zou rusten in de stille, koele nacht. De zeilen zwollen in de wind en het schip gleed licht en soepel over het gladde water. Toen het begon te schemeren, werden er kleurige lampen aangestoken en dansten de gasten en de matrozen vrolijk op het dek. De kleine zeemeermin moest denken aan de eerste keer dat ze uit de zee was opgedoken en dezelfde pracht en vrolijkheid had gezien en ze wervelde mee in de dans, glijdend en zwenkend en zwierend als een zwaluw in de vlucht, en iedereen juichtte haar bewonderend toe, want nooit had zij mooier gedanst. Scherpe messen doorkliefden haar tere voeten, maar ze voelde het niet. De pijn in haar hart sneed dieper. Ze wist dat ze hem voor het laatst zag, de prins voor wie ze haar familie en haar huis verlaten had, haar heerlijke stem had opgeofferd en dagelijks folterende pijnen had geleden, zonder dat hij er ook maar iets van geweten had. Het was de laatste nacht waarin ze dezelfde lucht inademde als hij, de diepe zee zag en de blauwe sterrenhemel. Een eeuwige nacht wachtte haar die geen ziel had, en er geen kon krijgen. Op het schip was het een en al vreugde en vrolijkheid, tot ver na middernacht, maar zij lachte en danste met de dood in het hart. De prins kuste zijn mooie bruid en zij speelde met zijn zwarte haar, en gearmd gingen ze de prachtige tent in en legden zich te ruste.

Het werd stil op het schip, alleen de stuurman stond aan het roer. De kleine zeemeermin leunde over de reling en keek naar het morgenrood. Zij wist dat de eerste zonnestraal haar dood zou zijn. Toen zag ze haar zussen opstijgen uit zee. Zij zagen zo bleek als zichzelf. Hun mooie, lange haar fladderde niet meer in de wind, het was afgeknipt. "We hebben het aan de heks gegeven om haar hulp te krijgen, zodat je vannacht niet hoeft te sterven. Ze heeft ons een mes gegeven. Hier is het. Kijk hoe scherp het is! Vóór de zon opkomt, moet je er het hart van de prins mee doorsteken en als zijn warme bloed op je voeten spat, groeien die samen tot een vissenstaart en dan ben je weer een zeemeermin. Je kunt weer bij ons onder water wonen en driehonderd jaar worden voordat je in zout zeeschuim verandert. Haast je! Hij of jij moet sterven eer de zon opgaat; onze oude grootmoeder heeft zoveel verdriet, dat haar grijze haar is uitgevallen. Dood de prins en kom terug naar huis. Doe het snel! Zie je die rode streep aan de hemel? Over een paar minuten komt de zon op, en dan moet je sterven," en zij zuchtten, vreemd en diep, en verdwenen in de golven.

De kleine zeemeermin trok het purperen kleed van de tent opzij en zag de blozende bruid slapen met haar hoofd op de borst van de prins. Ze boog zich voorover, kuste hem op zijn mooie voorhoofd, keek op naar de hemel waar het morgenrood sterker en sterker begon te gloren, keek dan naar het scherpe mes

en weer naar de prins, die in zijn droom de naam noemde van zijn bruid, want zij alleen was in zijn gedachten. Het mes trilde in de hand van de zeemeermin, - maar toen gooide ze het ver weg in de golven, die een rode gloed kregen op de plaats waar het neerkwam, alsof of er bloeddruppels opspatten uit het water. Nog één keer keek ze naar de prins, toen stortte ze zich van het schip in zee en ze voelde hoe haar lichaam zich oploste in schuim.

Nu steeg de zon op uit de zee, zijn stralen vielen mild en warm op het koele schuim, en de kleine meermin voelde geen dood. Zij zag de heldere zon, en boven haar zweefden honderden wezens, zo ijl en doorzichtig dat ze de witte zeilen van het schip en de rode wolken aan de hemel er dwars doorheen kon zien. Hun stemmen klonken als muziek, maar zo fijn en hoog dat geen menselijk oor ze kon horen. Gewichtloos zweefden ze door de lucht en de kleine zeemeermin begreep dat ze net zo'n lichaam had als zij, dat langzaam uit het schuim oprees. "Naar wie stijg ik op?" vroeg ze, en haar stem klonk even onaards als die van de andere wezens. "Naar de dochters van de lucht," klonk het. "Een zeemeermin heeft geen onsterfelijke ziel en kan die ook niet krijgen, tenzij ze de liefde van een mens weet te winnen. De dochters van de lucht hebben ook geen eeuwige ziel, maar ze kunnen er een verwerven door goede daden te doen. Wij vliegen naar warme landen waar de stank van de pest de mensen doodt. Daar brengen we koelte en we verspreiden de geur van de bloemen om de mensen te verkwikken en te genezen. Als we driehonderd jaar goed hebben gedaan, krijgen wij ook een onsterfelijke ziel en deel aan het eeuwige geluk van de mensen. Jij, arme, kleine zeemeermin, hebt met je hele hart geprobeerd het goede te doen. Nu ben je opgestegen naar de wereld van de luchtgeesten en kun je zelf, door driehonderd jaar goed te doen, een onsterfelijke ziel krijgen."

De kleine zeemeermin hief haar armen op naar Gods zon en voor het eerst had ze tranen. Op het schip heerste weer drukte en leven. Zij zag hoe de prins en zijn bruid haar zochten. Weemoedig staarden ze naar het wiegende schuim, alsof ze wisten dat zij zich in de golven had gestort. Onzichtbaar kuste ze het voorhoofd van de bruid, glimlachte naar de prins en ging met de andere kinderen van de lucht op een rozerode wolk zitten die door de lucht zeilde. "Over driehonderd jaar zweven we zo Gods rijk binnen!"

"We kunnen er ook eerder komen," fluisterde er een. "Onzichtbaar zweven wij de huizen binnen waar kinderen zijn; en iedere dag dat we een lief kind vinden, verkort God onze proeftijd. Het kind weet niet wannéér wij door de kamer vliegen, maar steeds als we om een kind glimlachen, wordt er één van de driehonderd jaar afgenomen. Maar zien we een stout kind, dan moeten we huilen, en iedere traan voegt weer een dag aan onze proeftijd toe."